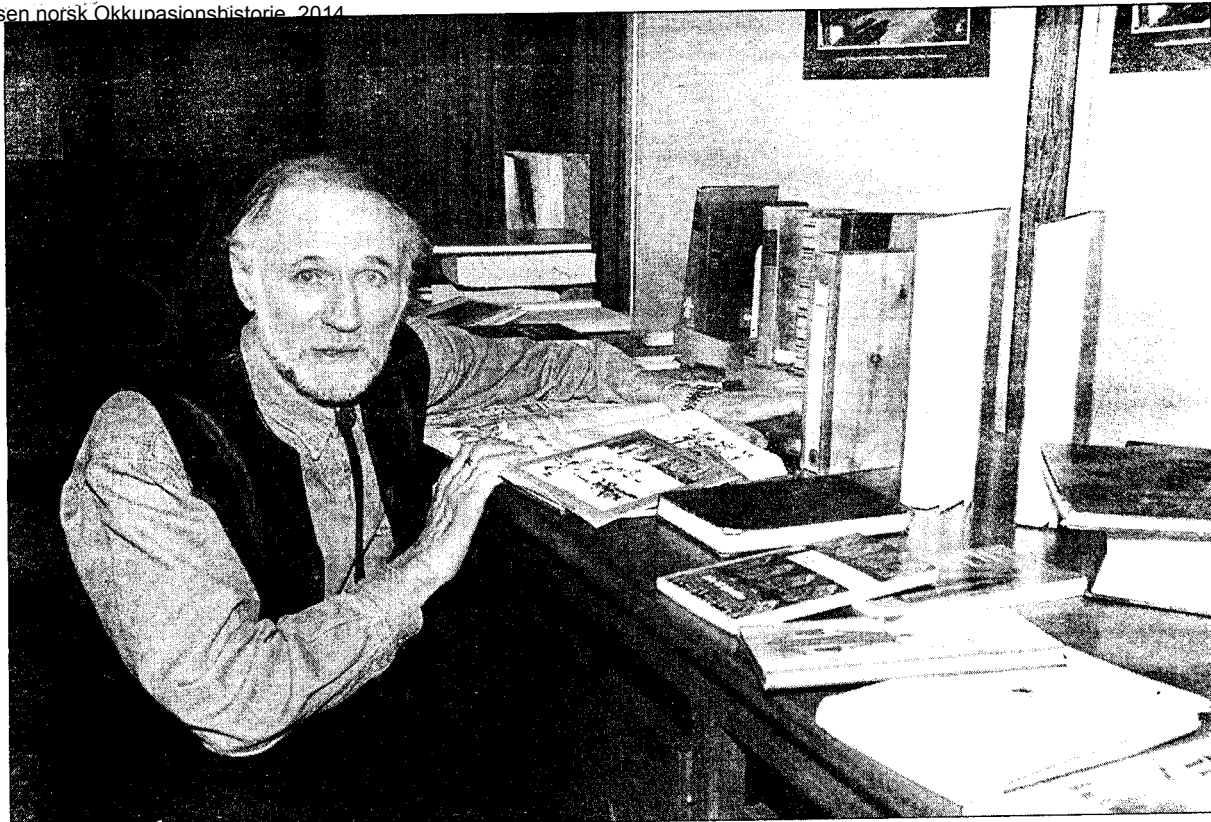

Forfatteren Kjell Fjørtoft i Tromsø støtter Hamsun-familiens ønske om å gjenoppta landssviksaken mot Knut Hamsun.

– Ikke ny Hamsun-sak

Bjørn H. Larssen

– Jeg skulle gjerne ha sett at landssviksaken mot forfatteren Knut Hamsun ble gjenopptatt. Men jeg har liten tro på at det vil skje. Det vil nemlig få store konsekvenser for en rekke andre rettssaker som ble reist mot NS-folk etter krigen, sier forfatteren Kjell Fjørtoft.

Kjell Fjørtoft er en av de her i landet som har gjennomgått flest landssviksaker, og han er ikke i tvil om at mange av dommene som ble avsagt i disse sakene falt på gale premisser.

– Derfor tror jeg det vil få så store konsekvenser å gjenoppta Hamsun-saken, at man tør det simpelthen ikke, sier Kjell Fjørtoft.

Familiens ønske

Det er Hamsun-familien som har reist krav om at rettsaken mot Knut Hamsun må gjenopptas. Kravet er støttet av flere kjente personer. Tidligere sjefredaktør i Nordlys, Ivan Kristoffersen, har sagt til VG at han ser flere gode grunner til at saken blir gjen-

opptatt. Knut Hamsun var gjenstand for en svært kontroversiell psykiatrisk undersøkelse, sier Kristoffersen. Han mener i likhet med Kjell Fjørtoft at dersom Hamsuns sak prøves på nytt må den få konsekvenser for en rekke andre tilsvarende saker.

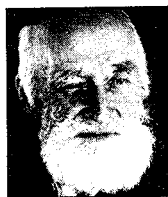
Tilfeldigheter

Også tidligere statsminister Per Borten mener Knut Hamsun ble offer for strømninger i tiden da han ble dømt som landssviker. Og sier til Nordlandsposten at det var mange tilfeldigheter som avgjorde hvem det ble reist sak mot etter krigen, og hvem som gikk fri.

– Er det begått urett mot Hamsun forstår jeg familiens ønske om at den skal rettes opp, sier Per Borten.

Krigsveteranen Harry Westheim støtter også kravet om ny Hamsun-sak. Hamsun bør frikjennes, sier han til Nordlandsposten.

– Jeg tror på Knut Hamsun når han sier at han ikke hadde meldt seg inn i

Knut Hamsun.

NS. Han var egenrådig og halsstarrig, og ville ikke passet inn i noe parti, sier Westheim.

Og Kjell Fjørtoft er helt enig med Harry Westheim.

Psykiatrisk erklæring

Forfatteren Kjell Fjørtoft mener at familien må prosedere på at den psykiatriske erklæringa, som ble utarbeidet av psykiater Langfeldt, må forkastes. Det tror han er familiens sjanse for å få saka opp på nytt.

– Boka «Paa gjengrodd Stier» kan ikke være skrevet av en mann som kort tid i forvegen er dømt til å være en senil person, sier Fjørtoft. Ut fra de kunnskaper vi i dag har om Knut Hamsun, er det grunn nok til å ta opp saka på nytt. Blant annet ble det under dommen aldri tatt formildende hensyn til at Knut Hamsun hjalp mange nordmenn ut av Gestapos klør under krigen, sier Kjell Fjørtoft.

Ikke senil

– For familien vil det være viktig å få bort senilstemplet på Knut Hamsun, sier Kjell Fjørtoft.

Han forteller at det ikke er første gang familien til Knut Hamsun har vært inne på tanken om å få reist en ny rettssak.

– Jeg hadde flere samtaler med Knut Hamsuns sønn, Tore, hvor han fortalte meg at familien ønsket at saken ble tatt opp på nytt, sier Kjell Fjørtoft. Vi var noen ganger på reise sammen for å presentere våre bøker, og Tore var svært opptatt av å få gjenopptatt landssvikoppgjøret mot sin far.

I alt ble det reist 91.000 krigsoppgjørssaker. 37.500 ble henlagt. Det ble avsagt 46.000 dommer. 25.000 av de som ble dømt var passive NS-medlemmer, sier Fjørtoft. Og han minner om at det aldri ble bevisst at Knut Hamsun meldte seg inn i NS.

Tilbakevirkende kraft

– Dessuten, understreker Kjell Fjørtoft, ble loven om at det var forbudt å være NS-medlem, gitt tilbakevirkende kraft etter krigen.

– De som ble dømt i de første sakene, fikk de lengste dommene, sier Fjørtoft. Men etter hvert som nye saker kom opp, ble dommene redusert, og mange av dem som ble dømt først slapp å sone hele dommen.

– Var det ofte at psykiatrisk sakkyndige ble trukket inn i disse sakene?

– Nei. Men i den aller første saken hvor dødsdom ble avsagt, mot Reidar Håland i Stavanger, ble psykiatrisk sakkyndige benyttet.

Kjell Fjørtoft mener at rettsaken mot Knut Hamsun var en hevn fra samfunnets side mot ham som var sett på som Norges største forfatter.

– Jeg vil anbefale familien til å stå på for å få saka opp på nytt, selv om jeg har liten tro på at det vil skje. Om så skjer, blir det en meget interessant sak, sier forfatteren Kjell Fjørtoft.

Møte om nytt HT-bygg

Bjørn H. Larssen

– Vi håper at Hålogaland Teaters nybygg skal få sin post på statsbudsjettet som legges fram i høst, sier økonomidirektør Finn Steffensen optimistisk. Da er det snakk om prosjekteringsmidler.

Vi er glade for at kommunaldirektør Irene Valstad Simonsen har grepet skikkelig tak i saka om nybygget til teateret. Allerede 18. august skal det være et møte i Tromsø der ekspedisjons-

sjef Kjell Myhren og avdelingsdirektør Margaretha Østern fra kulturdepartementet skal møte eierne av teateret og dets styre, sier Finn Steffensen. De skal blant annet se på forholdene Hålogaland Teater har i dag og på den nye tomten. De skal også forhandle om finansieringen av et nytt teaterbygg.

– At et møte er kommet i gang så raskt, tolker vi som at det vil bli avsatt penger på neste års statsbudsjett til videre prosjektering av HT-bygget. Den totale kostnadsrammen for et nytt HT-

bygg er på nærmere 153 millioner kroner, hvorav 85 millioner skal brukes på selve bygget. Prosjektet som vant arkitektkonkurransen som nylig ble avholdt, ble enstemmig vedtatt på styremøtet i HT 21. juni.

– Jeg regner med at det blir forhandlinger mellom eierne, Finnmark og Troms fylkeskommuner og Tromsø kommune om fordelingen av utgiftene til nybygget og om når partene skal bidra med sitt, sier økonomidirektør Finn Steffensen.

TIPS
DIREKTE
77 62 35 86

E-POST:
KULTUR@
NORDLYS.NO